

ANGLIJA STRAUMĒNI (ANGĻU VALODĀ) 1987 – 2011

Informācija un fotogrāfijas:

Ilze Grickus Vintra Pūķe LNPL sesijas ziņojumi

Izmantotas publikācijas:

"Brīvā Latvija"

"Laiks"

"Kurzemes Vārds"

ATBALTSTA JAUNO GIMENU LATVIETĪBAS CENTIENUS

1987. gadā Anglijā, Daugavas Vanagu īpašumā "Straumēnos" notika pirmā 3x3 nometne jauktajām ģimenēm, kurās ne visi runā latviski. Sarunu valoda šajās nometnēs ir angļu, bet ir latviešu valodas stundas un programmā liels uzsvars ir uz dziesmām, rotaļām un citām nodarbībām, saistītām ar latviešu kultūru. Arī šajās nometnēs kopš 1989. gada strādā skolotāji no Latviias.

PBLA Izglītības padomes priekšsēde Līga Ruperte 1987. gada jūlija apkārtrakstā rakstīja: "Nākotnes darbā vissvarīgākais uzdevums joprojām paliek dalībnieku skaita pavairošana visos mūsu izglītības pasākumos. No draudzēm iegūtā informācija rāda, ka lielajam vairumam jauno latviešu dzīves biedri ir nelatvieši. Tālab mums ir jāatrod veidi, kā latviešu sabiedrībā un izglītības sistēmā iesaistīt visus potenciālos sabiedrības locekļus, kā latviešus, tā viņu nelatviešu partnerus un īpaši šo jaukto laulību ģimeņu bērnus. Mums ir jābūt izprotošiem un iejūtīgiem, cenšoties iepazīties ar to, kas šīs ģimenes varētu saistīt pie latviešu sabiedrības, un mums ir jāveicina un jāatbalsta viņu centieni latvietības virzienā. Jo šobrīd mēs vairs nevaram atļauties zaudēt nevienu!"

Bet intervijā laikrakstā "Laiks" 1999. gadā Līga Ruperte par Straumēnu 3x3 sacījusi: "Nometni angļu valodā izveidoja tā sabiedrības daļa, kuras ģimenes locekļi latviski neprot. Mani ļoti aizkustināja šo cilvēku komentāri pēc pirmajām nometnēm. Vini teica, ka esot bijuši dala no latviešu sabiedrības tanī nozīmē, ka ieprecējušies latviešos jau varbūt 15 - 20 gadus, bet nometnē ar angļu valodu bijuši pirmoreiz vidē, kurā jutušies kā līdzvērtīgi sabiedrības locekļi. Es to neuzskatīju kā 3x3 pārveidošanos uz angļu valodu, bet gan Anglijas latviešu sabiedrības dzīvotspējas pazīmi. Maz tādu latviešu ģimeņu, kur nebūtu ieprecēta cittautieša. No ģimenes mēs vinus neaizraidām, bet no latviešu sabiedrības savā zinā izslēdzam. Mums nav nekā tāda, kur viņi pilnvērtīgi varētu piedalīties."

angļu valodā Anglijā Nometnes izrādījušās dzīvotspējīgākas nekā latviskās Almēlijas Tās beidza pastāvēt 2003. gadā, bet angliskās 3x3 Straumēnos turpinās.

NOMETNU VADĪTĀJI

Jānis ZAĶIS, Roberts LAURS, Daina MOLOJA (MOLLOY), Ingrīda DANIELA (DANIEL), Ligita KRIEVA, Dace FIŠERE (FISSHER), Anna EKSTA, Grietina ALBĀTE, Rita HARISONA (HARISSON), Dace BIRZGALE-LIEGE, Ingrīda DŽERIŅA, Monika HOLA (HALL), Ilze KADEGE, Ināra HARISONA (HARISSON), **Jo GRĪNBERGA**

1987

Laiks: 12. - 19. augusts

Dalībnieki: 49

Tai skaitā 19 pieaugušie, 30 bērni

Vadītājs: Jānis Zaķis

Vadītāja palīgi: Inta Āriņa-Ivena, Rita Vanaga,

Dace Zake-Fišere, Elīna Zake, Zane Zake, Aija Vormane

PIRMA NOMETNE IZDODAS TEICAMI

Šis bija pirmais tāda veida pasākums jauktajām ģimenēm Anglijā un izdevās teicami. Dalībnieki par to izteicās ļoti atzinīgi. Liela daļa nometnes darbības norisinājās angļu valodā, lai varētu piesaistīt visus dalībniekus.

Bērni kopā ar vecākiem un vecvecākiem cītīgi mācījās latviešu valodu, dziedāja, koklēja, sportoja, mācījās rotaļas un tautas dejas un strādāja rokdarbus.

Par Latvijas vēsturi un tagadnes problēmām runāja Andrejs Ozoliņš un Agris Krūmiņš.

Pēc dalībnieku vēlēšanās nolēma nākamajā gadā nometni rīkot divu nedēlu garumā.

Nometnes avīze "Straumēnu klētiņa"

Latviešu sabiedrībai nevajag būt kā dzintara gabalā ieslēgtai mušai

"Liekas, ka esmu gaidījusi pilnus septiņpadsmit gadus, kopš ceļu krustoju ar latviešu kultūru, pirms esmu varējusi rakstīt šos vārdus. Beidzot man ir dota iespēja izteikt savas domas un jūtas, kuras līdz šim esmu varējusi izteikt tikai privāti vai šaurā draugu grupā.

1987 / 1988 STRAUMĒNI ANGLIJA

(3

Ar šīs vasaras 3x3 nometnes rīkotāju drosmi un skatu nākotnē tiks dzirdēta mana un, cerams, arī citu latviešu nerunātāju balss. Tas, ko veica šai nedēļā Straumēnos, ir līdz šim vienreizējs, jo tika atzīts un akceptēts, ka latviešu sabiedrības sastāvs ir mainījies kopš tās izveidošanās Rietumos tūlīt pēc Otrā pasaules kara. Tagad, kad jau sāk pieaugt bēgļu mazbērni, mums ir neatliekams pienākums runāt atklāti par mūsu bērnu kultūras mantojumu. Ir jāatzīst, ka liels daudzums bērnu nāk no ģimenēm, kuru izcelsme un saknes ir ne tikai latviešu kultūrā vien. Mums ir jārīkojas reālistiski un ar optimismu, lai šos bērnus iekļautu latviešu sabiedrībā, nevis no tās izslēgtu.

Šis darbs sākās šajā nedēļā, kad ļoti sirsnīgi un mīļi pieņēma tos bērnus un vecākus, kas nerunā latviski. Nodarbībās, kurās es spēju piedalīties, esmu mācījusies par Latvijas vēsturi un politiku, un mani ir ietekmējusi pasniedzēju sajūsma un drosme izteikt savus uzskatus. Kopā ar saviem bērniem esmu daudz izpriecājusies un daudzko iemācījusies valodas, dziedāšanas un tautas deju stundās. Ceru, ka nākotnē būs daudz iespēju turpināt šo līdzdalību, jo es ticu, ka sabiedrībai un kultūrai, kura vēlas būt dzīva, augt un gūt spēkus, ir jāskatās uz nākotni; tai ir jāattīstās un jāmainās, un tā nedrīkst saglabāties mūžībā kā muša, kas ieslēgta dzintara gabalā.

No Silvijas (Sylvie) Ekstas pārdomām, publicētām nometnes avīzē "Straumēnu klētiņa"

Ilgas Ivenas (15 gadi) dzejolis un zīmējums

Kas gaismu meklē, tam tā spīd pretī no katra mākoņa. Bērnu zīmējums nometnes avīzē

1988

Laiks: 7. – 21. augusts

Dalībnieki: 101

Tai skaitā 47 pieaugušie, 54 bērni

Vadītājs: Jānis Zaķis

NOMETNES DALĪBNIEKU SKAITS DUBULTOJIES

Straumēnu 3x3 nometnes sajūsma liesmoja šo otro vasaru arvien dzīvāk. Dalībnieku skaits bija dubultojies. Bērnu programmas virstēma bija Latvijas ģeogrāfija un vēsture. Šie temati atspoguļojās pat sporta nodarbībās, jo sacensību komandas sastāvēja no senlatviešu ciltīm lībiešiem, kuršiem, zemgaliem un sēliem.

Pieaugušo vakara programma bija angļu valodā. Andrejs Ozoliņš sniedza vēsturisku pārskatu par notikumiem Latvijā no 1914. līdz 1940. gadam, Dzidra Purmale – ieskatu latviešu literatūrā. Klausītāji lasīja tautas atmodas laika dzejnieku darbus angļu valodas tulkojumā. Inese Auziņa-Šmite (Smith) sniedza informāciju par savu darbu LNPL uzdevumā: Anglijas latviešu bibliotēku krājumu rādītāja sakopošanu. Vakaru

programmu kuplināja Ilze Kadeģe-Sisona (Sisson) ar filmu un stāstījumu par latviešu Abreni Francijā. Maija Lenika un Silvija Eksta vadīja diskusiju vakaru par imigrantu un viņu bērnu problēmām.

Nometni beidza, nolaižot karogu un dziedot Latvijas himnu. No Straumēnu estrādes uz uzveduma zāli gājienā devās kā lielie, tā mazie tautas tērpos ģērbušies nometnieki. Pēc jauka dalībnieku uzveduma notika arī ģimeņu balle.

Pirmo reizi jutu, ka neesmu krustā sitama

"Šī bija pirmā reize, kad es savas meitas iepazīstināju ar latviešu sabiedrību. Viņām ir 9 un 13 gadi, un viņas uzauga izolētā lauku mājā Hampšīrā un, par kaunu man, bez gandrīz neviena vārda latviski. Manām meitām tā bija pirmā ieniršana latviešu kultūrā, kur viņas mācījās par latviešu ģeogrāfiju un vēsturi un latviešu valodas pamatus. Viņas arī iemācījās latviešu dziesmas, dejas un rotaļas. Spēlēja voleju un tenisu un gāja pastaigās, šķēršļu gājienā, disko un uz ugunskuru. Apzīmēja T-kreklus, auklēja bēbīšus, spēlējās ar maziem, attīstīja draudzības

3>

un raudāja visu ceļu no Straumēniem līdz mājām. Meitas iepazinās ar latviešu kultūru un atrada to tik saistošu, ka viņas tagad aptver ar pavisam jaunu lepnumu un respektu savu latvisko mantojumu. Par to man ir neizsakāms prieks. (..)

Arī pati atradu daudz par ko priecāties. Es piedalījos visās izdarībās — vingroju, dziedāju korī, zīmēju, izlasīju atkal Pīkstīti, spēlēju voleju, klausījos referātus par latviešu valodu un vēsturi angļu valodā, runājos, dejoju un dziedāju līdz vēlam vakaram jaukā sabiedrībā abās valodās. (..) Kā sevišķi vērtīgs man likās tas, ka visi, kam ir kaut kāda saistība ar latviešu sabiedrību — vai ieprecējies, vai dzimis jauktā ģimenē — var justies ērti 3x3 nometnē Straumēnos. Te angļu un latviešu valodas iet roku rokā. Es pirmo reizi jutu, ka neesmu krustā sitama, ka mani

bērni līdz šim nebija iemācījušies mūsu valodu, un ceru, ka nākošajā nometnē vēl vairāk nolems izmantot šo vienreizējo draudzīgo 3x3 vidi Straumēnos."

No Ilzes Kadeģes-Sisonas (Sisson) pārdomām par nometni

PAPLAŠINA 3X3 VALDES SASTĀVU

Nometnes ietvaros notika vecāku pilnsapulce, kurā pieņēma rezolūciju paplašināt valdes sastāvu no trim līdz piecām personām. Šī rezolūcija atspoguļo angliski runājošās 3x3 saimes nemitīgo pieaugumu. Jaunajā valdē darbosies Jānis Zaķis – vadītājs, Valdis Eksts – vadītāja vietnieks un kasieris, Juris Zariņš – sekretārs, Irēna Novadniece – bērnu programmas kārtotāja, Ingrīda Bite – vecāku programmas kārtotāja.

1989

Laiks: 12. - 19. augusts

Dalībnieki: 126

Tai skaitā 60 pieaugušie, 66 bērni **Vadītājs:** Jānis Zaķis

Vadītāja palīgi: Valdis Eksts, Juris Zariņš

Tēma: Tautas dziesmas

Dievkalpojums: mācītājs Juris Jurģis

Audzinātāji un skolotāji: Ingrīda Bite, Valdis Eksts, Maija Lenika, Roberts Laurs, Ilze Kadeģe-Sisona (Sisson), Rita Vanaga, Aija Vormane (Warman), Irēna Novadniece, Bobs (Bobby) un Dace Fišeri (Fissher), Zane Zaķe

Referāti:

- Modris Bite. Latviešu tautasdziesmu izcelsme un dokumentācija
- · Rasma Budiņa. Tautas tērpu attīstība
- Imants Lieģis. Notikumi Latvijā pēc 1987. gada
- Lilija Zobens. Tautasdziesmu muzikālā attīstība
- Andrejs Ozoliņš. Notikumi Latvijā 1940.-1941. gadā

STĀSTA ANGLISKI, SVIN LATVISKI

Pirmā ikrīta nodarbība bija latviešu valodas stunda. Pēc tam tautasdziesmu un tradīciju mācība. No lielā dainu pūra izlasīja to daļu, kas bērniem vieglāk saprotama un salīdzināma ar jau pazīstamām angļu tradīcijām. Bērni iepazinās ar latviešu gadskārtām un svētkiem, kurus nometnes nobeigumā savija brīnumainā uzvedumā – dziesmu spēlē. Par Meteņiem, Lieldienām, Ūsiņu, Jāņu dienu, Miķeļiem, Mārtiņiem un Ziemassvētkiem stāstīja angļu valodā, bet svinēja latviski ar ķekatām, šūpolēm, Jāņu zālēm, sieru, vārpām, pīrāgiem un cūkas šņukuru. Spēlēja muzikanti, dejoja lieli un mazi, dziedāja veci un jauni. Ar lielu mīlestību Dace un Bobs Fišeri mācīja spēlēt kokli un citus mūzikas instrumentus, izveidojot

pat mazu orķestri.

Dienas pagāja nodarbībās – rokdarbos, zīmēšanā, T-kreklu krāsošanā un sportošanā. Vakara programmās pieaugušajiem – referāti un pārrunas. Bez iepazīšanās vakara, ko vadīja Aija Vormane un Zane Zaķe, bija video un ugunskura vakars. Ja palika kāda brīva stunda, to izlēca polkā vai griežot sudmaliņas. Noslēgumā – neaizmirstama zaļumballe ar meijām pušķotajās telpās.

Valdzinoša pārmaiņa bija Latvijas viešņas Zanes Guļānes čella koncerts Andra Heistera klavierpavadījumā. Nākamajā gadā straumēnieši grib aicināt arī kādu skolotāju ģimeni no Latvijas.

1990

Laiks: 29. jūlijs – 12. augusts

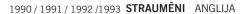
Dalībnieki: 92

Tai skaitā 40 pieaugušie, 52 bērni

Vadītājs: Roberts Laurs

Administrācija: Valdis Eksts, Daina Moloja

Tēma: Atmoda

(3

Dievkalpojums: mācītājs Juris Jurģis

Referāti:

• Imants Lieģis. Jaunākie notikumi Latvijā

• Lilija Zobens. Vilcēja dziesmas

· Rasma Budina. Tautiskie raksti

Audzinātāji un nodarbību vadītāji: Ilze Kadeģe — pieaugušo programma, Linda Alferova — bērnudārzs, Dace Fišere — kokles, Bobs Fišers (Bobby Fissher) — orķestris, Maija Lenika — apmācību programma, Aija Otto — rokdarbi, Ēriks Otto — sports, Māris Pūle — vēsture, tautas dejas, Aelita Putniņa (Latvija) — valoda, Žanete Svjatska (Latvija) — mūzika

JAUNU SPARU NOMETNEI DOD LATVIJAS LATVIEŠI

Plašajā nodarbību programmā bija mācību stundas, tautas dejas un rotaļas, rokdarbi, peldēšana un sports, dziedāšana un citas nodarbības.

Nometnes dalībnieki skatījās Raiņa "Pūt, vējiņi!" izrādi Rīgas VEF teātra izpildījumā, klausījās "Sindi putnu dārza" kora koncertu un skatījās videofilmu par XX Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem Rīgā. Paši sarīkoja saviesīgu vakaru, deju un rotaļu vakaru, šķēršļu gājienu, mīklu un vārdu spēļu vakaru. Noslēgumam dalībnieki sagatavoja koncertu par notikumiem Latvijas vēsturē.

Nometnē piedalījās divas skolotājas no Latvijas, kas ļoti labi iedzīvojās un deva jaunu sparu nometnes darbam.

1991

Laiks: 27. jūlijs - 10. augusts

Dalībnieki: 100

Tai skaitā 35 pieaugušie, 65 bērni

Vadītājs: Roberts Laurs Tēma: Latvija šodien

Skolotāji: 13, tai skaitā 2 no Latvijas

TRŪKST INFORMĀCIJAS UN GRĀMATU PAR LATVIJU

Aicinājumā uz nometni bija rakstīts: "Kas ir mūsu programmā? Tautas dejas un dziesmas; Sports un peldēšanās; Rokdarbi un interešu grupas; Apmācības un diskusijas; Prieki un asaras; Rotaļas un spēles; Koncerts un

balle; Vingrošana un volejbumba; Ugunskurs un šķēršļu gājiens. Bērniem un pieaugušajiem. Latviski un angliski."

Izvēlētā temata "Latvija šodien" mācīšanu diemžēl kavēja informācijas un grāmatu trūkums.

1992

Laiks: 2. – 16. augusts

Dalībnieki: 67

Tai skaitā 23 pieaugušie, 44 bērni

Vadītāja: Daina Moloja

1993

Laiks: 8. – 15. augusts

Dalībnieki: 40

Tai skaitā 16 pieaugušie, 24 bērni

Vadītāja: Daina Moloja-Lazdiņa

Skolotāji: Ingrīda Daniela, Maggie Albāts, Rita Loida (Lloyd)

SPĒLĒTGRIBĒTĀJU TIK DAUDZ, KA PIETRŪKST KOKLU

Šoreiz nometne bija tikai vienu nedēļu, un bērni nebija vecāki par 13 gadiem.

Dienas sākās ar peldēšanos vai vingrošanu. Pēc brokastīm bērni cītīgi mācījās. Galvenais bija latviešu valoda. Tā kā 10. augustā iekrita Labrenča diena, nodarbībās daudz izmantoja šo tematu.

Pēc parastajām stundām zīmēšanā, veidošanā, dziedāšanā un sportā Ingrīda Daniela nenogurusi mācīja kokles spēli. Apbrīnojami, ar kādu interesi un entuziasmu bērni to mācījās pat tad, kad citiem bija

3>

brīvais laiks! Beigās jau spēlētāju bija vairāk nekā kokļu, un skolotājiem bija jāaizņemas un pat jānopērk instrumenti, lai visi tiktu pie spēlēšanas.

Vakaros Maggie Albāts organizēja dažādas sacensības. Sarežģīts bija šķēršļu gājiens, viena grupa pat palīdzēja otrai, lai tomēr tiktu galā. Bija arī ugunskurs ar dziesmām.

Noslēguma vakars sākās ar mācītāja Jurģa svētbrīdi, kurā viņš atcerējās savu bērnību un aicināja bērnus uz labo un gaišo. Zaļajā zālē bija sakopots viss nedēļas darbs: bērnu zīmējumi, rokdarbi un sporta krekli ar pašu zīmējumiem. Koncertā bērni dziedāja tautas dziesmas un rādīja uzvedumu "Kas tur kustējās?". Nakts tumsā dzirdami dažādi trokšņi, beidzot noskaidrojas vainīgais – kaķis! Skatītājiem patika arī mazās Emmas Loidas dzejolis par burkāniem un visus uzjautrināja vecāko bērnu stāstītie joki. Ar tautas dejām bija nelielas problēmas, jo trūka parastās akordeona spēles, taču talkā nāca Ingrīda Daniela ar savām koklēm. Visiem par lielu uzjautrinājumu arī paši skolotāji nodejoja saīsinātu "Brālīts māsas dancināja". Koncerts beidzās ar kokļu ansambļa izpildītām tautas dziesmām, un koklētāji saņēma ilgus skatītāju aplausus.

1994

Laiks: 31. jūlijs. – 7. augusts

Dalībnieki: 60

Tai skaitā 20 pieaugušie, 40 bērni

Vadītāja: Daina Moloja

1995

Laiks: 6. – 12. augusts

Dalībnieki: 83

Tai skaitā 32 pieaugušie, 51 bērns

Vadītāja: Ingrīda Daniela

NAUDU NOMETNEI VĀC ZIEMASSVĒTKU TIRDZIŅOS

Četras ģimenes 3x3 nometnē piedalījās pirmo reizi. Bija viesi no Latvijas – Muzikantu ģimene un Artis Gulbis.

Darbojās bērnudārzs, kur zīmēja un krāsoja tautu meitas un veidoja papīra putniņus. Interešu grupās mācīja ģeogrāfiju, vēsturi, latviešu valodu, dziesmu un dejas. Katra grupa gatavoja priekšnesumus noslēguma koncertam. Arī vecāki varēja piedalīties gleznošanas stundās brīvā dabā.

3x3 Straumēnos bija izveidojies par nozīmīgāko

saietu jaukto laulību ģimenēm, kur ir iespēja apzināt latviešu valodu un kultūru. Ingrīda Daniela "Brīvajā Latvijā" rakstīja: "Varam šo darbu jaunatnes audzināšanā turpināt tikai, ja mums ir līdzekļi. Pateicoties Daugavas Vanagu nodaļām, LNPL Izglītības nozarei, nometnes apmeklētājiem un rīcības komitejai, 1995. gada nometne bija ļoti sekmīga. Sirsnīgs paldies katram, kas ziedoja mantas un naudu 3x3 nometnes Ziemassvētku tirdziņu atbalstam Bradfordā un Straumēnos, kur ieņēmumi kopā bija 443,46 mārciņas."

1996

Laiks: 4. – 11. augusts

Dalībnieki: 56

Tai skaitā 22 pieaugušie, 34 bērni

Vadītāja: Ingrīda Daniela

Vadītājas palīgi: Anna Eksta, Dace Fišere,

Ērika un Pēteris Kokles

1997

Laiks: 27. jūlijs – 2. augusts

Dalībnieki: 92

Tai skaitā 45 pieaugušie, 47 bērni

Vadītājas: Grietiņa Albāte, Ligita Krieva, Dace Fišere,

Anna Eksta

Laiks: 26. jūlijs – 1. augusts

Dalībnieki: 90

Tai skaitā 42 pieaugušie, 48 bērni

Vadītājas: Dace Fišere, Anna Eksta, Grietina Albāte. Rita Harisona

Skolotāji: Monika Hola, Vintra Pūke (Latvija), Maija Lenika,

Megana Dauksta, Ingrīda Daniela

Svētbrīdis: Jāna Jēruma-Grīnberga

Interešu nodarbības:

• Sports - Roberts Laurs

- *Daiļamatniecība* Valda Vilīte (Latvija), Dace Birzgale-Lieģe
- Peldēšana Kārlis Galdinš, Reijs Silmans
- *Tautas dejas* Rita Harisona
- Dziedāšana Bobs Fišers
- Orķestris Bobs Fišers, Ingrīda Daniela
- Latviešu valoda Anna Triantisa

Referāti:

- Valdis Eksts. LNPL darbība, tās sākums un nākotne
- Ruta Parrisa. Personisks skatījums par situāciju Latvijā šodien

KRĀJ PUNKTUS PAR SASNIEGUMIEM KLASĒ, SPORTĀ UN IZPALĪDZĪBĀ

Nometni atklāja Maija Lenika, un Latvijas karogu uzvilka, dziedot "Daugav's abas malas" Boba Fišera pavadījumā. Pēc tam visi devās uz svētbrīdi Zaļajā zālē.

Pusducis padsmitgadnieku šoreiz pavadīja nedēļu kā palīgi skolotājiem un izdeva sienas avīzi. Pēc klašu nodarbībām visi darbojās daiļamatniecības klasē, strādājot ar mālu un papīru. Apbrīnojami, cik daudz bija ko redzēt noslēguma izstādē!

Sporta nodarbībās bērni izmantoja jaunos sporta rīkus sporta laukumā un peldbaseinā, kas bija sagādāti, pateicoties LNPL atbalstam.

Vakaru programmā: tautasdziesmu dziedāšana pie ugunskura, šķēršļu gājiens, referāti. Kad bērni jau gulēja, vecāki varēja izklaidēties pārrunās un spēlējot spēles līdz agrai rīta stundai.

Nometnes programmā bija iekļautas latviešu valodas stundas latviski nerunājošiem vecākiem, kas ar lielu gribu un sajūsmu satikās ik rītu un vakaru.

Skolotāja no Latvijas Vintra Pūķe moslēguma pasākumā vada rotaļas

Noslēguma koncertā katra klase parādīja savas jauniegūtās zināšanas latviešu valodā un citus sasniegumus. Nometnes orķestris uzstājās ar savu programmu un pavadīja arī bērnu dziedāšanu.

Bērni nedēļas sākumā bija sadalīti četrās grupās, kas nosauktas Latvijas novadu vārdos. Nedēļas laikā visi krāja punktus savai grupai par sasniegumiem klasē, sportā un izpalīdzībā. Noslēgumā visi saņēma balvas.

1999

Laiks: 25. jūlijs – 1. augusts

Dalībnieki: 76

Tai skaitā 30 pieaugušie, 46 bērni

Vadītājas: Grietiņa Albāte, Anna Eksta, Dace Fišere,

Rita Harisona

Skolotāji: Trīs no Latvijas – Vintra Pūķe, Zane Šmite,

Raitis Vulfs

Vadītāji un skolotāji: no labās Ināra Āboliņa, Vintra Pūķe, kora diriģents Ziedonis, nometnes vadītāja Anna Eksta

Laiks: 25. jūlijs – 1. augusts

Dalībnieki: 78

Tai skaitā 33 pieaugušie, 45 bērni

Vadītājas: Grietiņa Albāte, Anna Eksta, Dace Fišere,

Rita Harisona

Tēmas: Latviešu lauku sēta; Mārtini

Skolotāji: Trīs no Latvijas – Irēna Cērpa, Vintra Pūke un

Harijs Zemītis

2001

Laiks: 5. - 12. augusts

Dalībnieki: 68

Tai skaitā 25 pieaugušie, 43 bērni Vadītāja: Dace Birzgale-Lieģe Vadītājas palīgi: Rita Harisona, Dace Fišere, Anna Eksta Tēmas: Rīga 800; Lieldienas; Kārļa Skalbes "Kaķīša dzirnavas"

VĀC ZIEDOJUMUS JUGLAS SANATORIJAS INTERNĀTSKOLAI

Bērni bija sadalīti piecās mācību grupās un darbojās arī bērnudārzs. No rītiem mācījās valodu, pēcpusdienās piedalījās sporta nodarbībās un interešu grupās, bet vakaros bija kopīga dziedāšana. Nedēļas laikā tika izmantotas visas trīs šīgada tēmas: Rīgas 800-gade, Lieldienas un Skalbes "Kaķīša dzirnavas". Pēdējā vakarā bija ugunskurs, koncerts un izstāde.

Pieaugušajiem bija nodarbības mākslā un divas skolotājas mācīja latviešu valodu.

Juglas sanatorijas internātskola bija atsūtījusi rokdarbus, ko izlika izstādē pēdējā nometnes sestdienā, savāca arī ziedojumus, ko kopā ar Almēlijas nometnes ziedojumiem nosūtīja Juglas skolai.

2002

Laiks: 21. – 28. jūlijs Dalībnieki: 75

Tai skaitā 31 pieaugušais, 44 bērni Vadītāja: Dace Birzgale-Lieģe

Grupa dalībnieku noslēgumā. Centrā stāv nometnes vadītāja Dace Birzgale-Lieģe, pirmajā rindā centrā skolotāja Vintra Pūķe un aktrise Sarmīte Rubule no Latvijas

Vintra Pūķe, Rita Harisona un Ingrīda Džeriņa

Nometnes skolotāji

Noslēguma danči, danču muzikants Bobs Fišers

Laiks: 23. jūlijs – 3. augusts

Dalībnieki: 85

Tai skaitā 42 pieaugušie, 33 bērni

Vadītāja: Anna Eksta

2004

Laiks: 25. jūlijs – 1. augusts

Dalībnieki: 76

Tai skaitā 45 pieaugušie, 31 bērns

Vadītāja: Anna Eksta

GATAVO PUTNU BŪRĪŠUS UN DEJO KREICBURGAS POLKU

Visu nedēļu nometnes dalībniekus lutināja ne tikai Ligita un Juris un Straumēnu viesmīlīgā māja un tās apkārtne, bet arī saule sildīja, uzmundrināja un deva spēku un enerģiju.

Arī šoreiz rīta pusē notika mācību stundas, kurās dalībnieki centās tuvāk iepazīt Latvijas dabu, dzīvniekus un tautastērpus. Pēcpusdienās Monikas vadībā darināja būrīšus Latvijas nacionālajiem putniem – cielavām, puķu podiņus un daudzas citas ikdienas dzīvē noderīgas lietas.

Skolotāja Dace no Latvijas mācīja tautas dejas ne tikai bērniem, bet arī viņu māmiņām. Straujā Kreicburgas polka uzjautrināja gan lielus, gan mazus. Neiztika bez sporta nodarbībām, peldēšanas, šķēršļu gājiena, talantu šova, karnevāla un bingo spēles.

Kulminācija bija sestdienā, kad dienā notika koncerts "Latvijas gadalaiki" un vakarā visi griezās dejās, ko spēlēja Bobs ar Daci un savu grupu.

Skaistās Kreicburgas polkas dejotājas tautas tērpos

Kreicburgas polkas mēģinājums

Laiks: 24. – 31. jūlijs Dalībnieki: 61

Tai skaitā 28 pieaugušie, 33 bērni

Vadītājas: Dace Birzgale-Lieģe, Anna Eksta

Skolotāji: Rita, Ingrīda, Liāna, Megana un Kristīne no Latvijas **Tēmas:** Sports Latvijā; Latvijas pilsētas; Mūzikas instrumenti

LATVIJAS KARTĒ ATZĪMĒ VECVECĀKU DZIMŠANAS VIETAS

Šī vasara bija kā jau divdesmit vasaras Straumēnos – jūlija beigās no malu malām sabrauca lieli un mazi, lai nedēļu pavadītu, kopā mācoties un atpūšoties. Kā jau divdesmitajā vasarā, atkalredzēšanās prieks bija jo lielāks. Pirmoreiz nometnē bija pat vesela ģimene no Latvijas.

Rīta programmā bija nodarbības klasēs, kurās skolotāji iepazīstināja bērnus un jauniešus ar Latvijas kultūras un vēstures vērtībām. Praktiskās nodarbības notika pēcpusdienās, kad visi dalībnieki palīdzēja sagatavot kolāžu – Latvijas karti. Tajā atzīmēja vietas Latvijā, kur dzimuši nometnes bērnu vecvecāki. Pēc tam visi sporto-

ja un veidoja suvenīrus Ziemassvētku tirdziņam.

Daļa no šīs nedēļas dzīves, kā parasti, bija danči. Vakaros visi dziedāja kopā ar Bobu gan jau labi zināmas dziesmas, gan mācījās jaunas. Neiztika bez tradicionālā bingo vakara, sporta dienas, karnevāla un balles noslēgumā.

Jaunums bija, ka šogad nometnes dalībniekiem tika piešķirtas vairākas nominācijas, piemēram, visskaļākais, visjaukākais, vecākais, visslinkākais u.c. Bet visjaukākais jaunums bija skaista un krāsaina 3x3 nometnes gadagrāmata, ko veidoja nometnes vecākie jaunieši un ko mājās aizveda katrs nometnes dalībnieks.

Dace Birzgale-Lieģe vada rokdarbu nodarbību

Malve Eksta ar savu zīmējumu

Dalībnieki: 56

No Anglijas, Īrijas, Latvijas, Itālijas **Vadītāja:** Dace Birzgale-Lieģe

ATJAUNO LATVIEŠU SIMBOLUS STRAUMĒNOS

Varētu domāt, ka 3x3 ik gadu notiek viens un tas pats, taču tā nebūt nav – ir lietas, kas beidzas, bet ir lietas, kas rodas pilnīgi no jauna. Latvijas skolotāja Vintra Pūķe min četras lietas, ar ko 2006. gada 3x3 Straumēnos atšķīrās no citām.

Pirmkārt, šķiet, ka mazie nerātņi, kas iepriekšējos gados negribēja ne mācīties, ne dejot, ne īsti dziedāt, bija jau izauguši. Bez vecāku atgādinājuma un uzmundrinājuma paši ieradās gan uz mācību stundām, gan dziedāšanu un dejošanu. Līdz ar to darbs ieguva pavisam citu kvalitāti.

Otrkārt, prieks, ka gados vecāki jaunieši laiku pavadīja lietderīgi, Straumēnos atjaunojot latviešu simbolus. Tas ir projekts, kas tiks turpināts nākamajā gadā.

Treškārt, laiks lutināja. Saule virs Straumēniem spīdēja katru dienu.

Ceturtkārt, prieks par jaunajām ģimenēm, kas pievienojās 3x3.

Vintra Pūķe un Kristīne Niedre ir māsas, izglītības darbinieces no Liepājas, kas bija skolotājas 3x3 nometnē Straumēnos, šogad vienīgās no Latvijas. Vintra 3x3 nometnēs Anglijā strādājusi jau vairākus gadus.

Latvijas skolotājas iespaidi

"Kristīne strādāja ar četriem bērniem vecumā no četriem līdz deviņiem gadiņiem. Citās grupās bija arī mazāki dalībnieki, jaunākajam bija divi gadiņi. "Sapratu, ka te nu es nevarēšu pielietot parastās mācīšanas metodes. Bērni nerunāja latviski, bet mans uzdevums bija viņiem iemācīt latvisko dzīves izjūtu un neizbiedēt, liekot vasarā mācīties dažādus grūtus uzdevumus. Galu galā viņiem tā bija arī atpūta. Izvēlējos tematu "Emocijas". Tas mums ļāva gan runāt par emocionālām lietām, gan zīmēt un veidot, lai izteiktu savas sajūtas. Bērni iemācījās saprast, ko nozīmē vārdi "priecīgs", "bēdīgs"," stāsta Kristīne. No skolotājas tas prasīja lielu izdomu un prasmi piesaistīt mazo uzmanību. Turklāt Kristīnei ar bērniem bija jārunā angliski, jo latviski viņi mācēja tikvien kā "paldies", "lūdzu" un "labdien". Kristīne pārliecinājās, ka bērni, kaut arī runā tikai angliski, zina Latvijas himnu, pazīst karoga krāsas, gandrīz visi no viņiem ciemojušies Latvijā pie saviem radiem. Darbinos, kurus gatavoja bērni, dominēja sarkanbaltsarkanās karoga krāsas."

No Liepājas rajona laikraksta "Kurzemes Vārds"

2007

Dalībnieki: 85

Vadītāja: Dace Birzgale-Lieģe

Tēma: Latviešu ēdieni un latviešu rakstu zīmes

BAŽĀM NAV PAMATA. DALĪBNIEKU SKAITS PIEAUG!

Nometne sākās ar svētbrīdi. Sekoja ikdiena. Mācību stundas un nodarbības, kurās mācījās izprast latviešu tradīcijas, paražas, kultūru un valodu. Katra klase pēc savām spējām apguva valodas iemaņas rakstīt, lasīt, runāt un klausīties. Cepa cepumus, ābolmaizes un kūkas, gatavoja rupjmaizes kārtojumu un spieda ābolu sulu.

Pēcpusdienās sporta nodarbības, dziesmas un dejas. Arvien vairāk ir brīvprātīgo dejotāju, kuriem pietiek tikai dzirdēt mūziku, kad pareizie deju soļi jau paši ir klāt. Arī pieaugušie vienojās kopīgā dejā "Labi dzīvojam!".

Nobeiguma koncertā dalībnieki bija tautas tērpos. Bet uz vakara tradicionālo balli ne tikai kundzes, bet arī jaunkundzes ieradās balles kleitās un augstpapēžu kurpēs. Balli spēlēja brīnišķīgā Fišeru ģimene, un visiem bija jautri un labi! Iepriekšējā gadā nometnes vadītāji ar bažām skatījās, ka dalībnieku skaits, kaut nedaudz, tomēr sarūk. Šogad ar prieku secināja, ka bažām nav pamata, dalībnieku skaits pieaug!

Laiks: 27. jūlijs - 2. augusts

Vadītājas: Dace Birzgale-Lieģe, Rita Harisona,

Ingrīda Džeriņa, Monika Hola

Tēma: Dziesmu svētki

Valodas stundas: Andris Ozols, Ilze Kadeģe Nodarbību vadītāji: Rita Harisona, Ingrīda Džerina,

Libby Burns, Jo Grīnberga

LATVIJAS VĒSTNIEKS LAIŽAS 3X3 DANČOS

Galvenā tēma bija Dziesmu svētki, bet bija vēl viens mērķis – mācīt bērniem un arī pieaugušajiem, kas to vēlas, izlasīt "Dievs, svētī Latviju" un citas dziesmas. Valodas stundas notika katru dienu divās grupās, kas atšķīrās pēc sarežģītības. Progress bija, noslēguma koncertā kāds dalībnieks pat atzina, ka ķ burts nekad vēl neesot tik labi izrunāts.

Radošas nodarbības saistījās ar Dziesmu svētku tēmu, ieskaitot spēles, zīmēšanu un rakstīšanu. Vispopulārākā spēle bērniem bija vainagu uzlikšana tautumeitai ("Pin the vainags on the tautumeita"). Visas grupas apvienojās un darbojās kopā, nevis atsevišķās klasēs. Tā bija šī gada nokrāsa, un varēja just lielāku kopības garu. Pēcpusdienās notika lietišķās mākslas nodarbības, peldēšana un sports. Jaunieši Meganas Daukstas vadībā sagatavoja nometnes gadagrāmatu, visas ģimenes dabūja eksemplāru, ko paņemt uz mājām par piemiņu. Pēc vakariņām bija dziedāšana ar Bobu, orķestra un kokļu mēģinājums. Vakara programmās —

bingo spēle, Talantu vakars, dziesmas pie ugunskura. Vienā vakarā bija pastaiga pa mežu, vācot no dabas visu, kas sākas ar burtiem LATVIJA. Uzvarētāja komanda pat atradusi vainagu, kas palicis no Jāniem.

Pāris dienas 3x3 piedalījās Dublinas deju kopas "Jampadracis" vadītāja Solveiga Slaidiņa ar meitām. Ļoti īsā laikā viņa iemācīja bērniem un pieaugušajiem dažas tautas dejas, ko visi bija gatavi parādīt noslēguma koncertā. Koncertā aktīvi piedalījās visi, arī ciemos ieradies Latvijas vēstnieks Lielbritānijā Indulis Bērziņš dejoja.

Pēc DV Fonda priekšsēža Ulda Reveliņa un vēstnieka Induļa Bērziņa uzrunām 3x3 saime nolaida karogu. Vakarā bija balle ar Fišeru ģimenes mūziku. Dacei un Bobam sacīja īpašu paldies par 23 gadu nepagurstošu muzicēšanu 3x3 nometnēs. Šis viņiem bija pēdējais gads nometnē. Dēls Kristaps piedzima tūlīt pēc tam, kad 3x3 Straumēnos bija nodibināta, tagad viņš ir pieaudzis vīrs. Viņš nometnē saderinājās ar Salliju (Sally), tas bija vēsturisks notikums 3x3 dzīvē.

2009

Laiks: 26. jūlijs – 2. augusts

Vadītājas: Rita Harisona, Ingrīda Džeriņa, Monika Hola

Dalībnieki: 58 Tēma: Latvijas pilsētas Nodarbību vadītāji: Ivars Galdiņš, Rita Harisona, Monika Hola, Ingrīda Džeriņa, Ilze Kadeģe, Jānis Gravenieks, Megana Dauksta, Libija Grīnberga, Jo Grīnberga, Kristaps Fišers, Sallija Burns, Ināra Harisona

VECMĀMIŅAS STĀSTA PAR SAVĀM BĒRNĪBAS PILSĒTĀM LATVIJĀ

Svētdien, 26. jūlijā, gāza lietus, kad ar svētbrīdi tika atklāta 3x3 nometne un Gita Putce klātesošajiem sacīja, ka jāmācās strādāt kopā, tā, kā kopā turas mūsu pirksti. Lietus joprojām lija, kad pacēla karogu. Un lietains bija vēl nedēļu vēlāk, kad nometnes beigās karogu nolaida. Tā bija lietainākā 3x3 nometne, kāda jebkad pieredzēta. Garīgi tā bija saulainākā.

Šī bija pirmā nometne 24 gados, kad Bobs un Dace Fišeri nometnē neorganizēja mūzikas programmu, kaut viņi tomēr ieradās nometnē ceturtdienas vakarā.

Tēma nometnei bija mazās pilsētas Latvijā. No latviešu tūrisma biroja bija atvests ļoti daudz brošūru un

tīmekļa materiālu, pēc kuriem bērni, sadalījušies grupās, nedēļu mācījās par kādu no pilsētām un nometnes nobeiguma koncertā rādīja savus skaisti zīmētos plakātus un katrs mēģināja klātesošos pārliecināt, lai tie apciemo viņu pilsētu. Lai tēmu padarītu uzskatāmāku, vecmāmiņas nometnes laikā stāstīja katra par savu bērnību pilsētā vai laukos, kur viņas uzaugušas Latvijas brīvības gados. Latvijas vēsturi brīnišķīgi ilustrēja dzīva glezna, kurā bērniem galvā bija cepures, kas rādīja attiecīgu okupācijas varu Latvijā.

Šajā gadā uzsvars bija likts uz latviešu dziesmām. Rita Harisona vadīja latviešu dziesmu karaoki, kas priecēja lielus un mazus, turklāt daudziem palīdzēja

2009/2010/2011 **STRAUMĒNI** ANGLIJA

iemācīties dziesmu vārdus. Arī rotaļas Monika Hola mācīja latviski ar angļu tulkojumu, tā mācot latviešu vārdus. Latviešu valodu bērni mācījās ne tikai valodas stundās un skatoties DVD filmas, bet arī pastaigā pa mežu, meklējot dažādu krāsu priekšmetus un mācoties krāsu nosaukumus.

Māsu Libijas un Jo Grīnbergu Daiļamtniecības pēcpusdienas bija ļoti iecienītas – varbūt vairāk nekā jebkad, jo sliktais laiks neļāva bērniem spēlēt bumbu spēles. Jaunais virziens daiļamatniecībā noteikti bija tamborēšana. Līdz nedēļas beigām meitenes un puiši

dūšīgi tamborēja – daži ar adatām, daži ar pirkstiem. Tapa gan skaistas tamborētas puķes, gan draudzības rokassprādzes.

Talantu vakarā pirmajā vietā žūrija izvēlēja Ariannu Galdiņu, kas skaisti nodziedāja dziesmu no Disneja filmas "Mazā nāriņa". Taču arī visi pārējie talanti bija zvaigznes, tāpat kā visi, kas dziedāja un dejoja orķestra pavadījumā nometnes koncertā. Nometne beidzās ar balli, un danču zāle bija pilnāka nekā parasti, visi ar milzīgu sajūsmu dejoja latviešu un angļu tautasdejas.

2010

Laiks: 25. – 31. jūlijs Vadītāja: Rita Harisona

Dalībnieki: 60

Nodarbību vadītāji: *Māksla un rokdarbi* – Jo Grīnberga un Libby Burns, *latviešu valoda* – Ilze Kadeģe un Jānis Gravenieks, *vakaru un sporta programmas* – Monika Hola, Rita Harisona, Ingrīda Džeriņa, Ināra Harisona

STRAUMĒNU 3X3 SVIN 25 GADU JUBILEJU

Šis bija Straumēnu jubilejas gads, 25. gadskārta, kopš te sekmīgi darbojas 3x3 nometne. To vada zinīgi dzimteni mīloši skolotāji, kuri dzīvo Anglijā, bet kuru sirds pieder Latvijai. Viņi izglīto latviešu bērnus un pusaudžus par Latvijas pagātni un tagadni.

Nometnes atklāšanā sekmīgai norisei svētību deva mācītāja Gita Putce, stāstot par mīlestības un draudzības spēku, ko demonstrēja ar gaismas spuldzi, kas silda un izstaro gaismu.

Skolotāji bija sarūpējuši daudz izglītojošu materiālu par dažādām tēmām. Viņi pacietīgi strādāja ar bērniem, un darba rezultāti bija skatāmi izstādē nobeiguma dienā. Rokdarbi un veidojumi no dažādas formas aplikācijām iepriecināja bērnus pašus un, protams, viņu vecākus un vecvecākus. Sižetu pamatā bija Latvijas arhitektūra – koka mājas, pilis, dažādu stilu celtnes kopš 12. gadu simtena.

Latviešu arhitektūras un folkloras izzināšanā bērni tika iesaistīti arī vakaru programmās. Viņi prasmīgi būvēja senatnīgas mājas un fantāzijas pilis.

Nobeiguma koncertā skanēja latviešu dziesmas Stīva Vuda (Steve Woods) orķestra pavadījumā. Interesantas dejas un rotaļas bija mācījusi Rita Harisona.

Nometne beidzās ar 25 gadu jubilejas balli, danči "Och un Dough" jautrās mūzikas pavadījumā turpinājās līdz rīta gaismai. Daudzi bijušie 3x3 nometnieki jubileju svinēja ar lielu sajūsmu.

2011

Laiks: 24. – 30. jūlijs

Vadītājas: Monika Hola, Ingrīda Džeriņa, Ilze Kadeģe,

Ināra Harisona, Jo Grīnberga, Rita Harisona

Dalībnieki: 67 Tēma: Daba

KLAUSĀS "ČIKĀGAS PIECĪŠU" JUBILEJAS KONCERTU

30. jūlijā Straumēnos notika leģendārās latviešu grupas "Čikāgas piecīši" koncerts, ko rīkoja Daugavas Vanagu fonds grupas 50 gadu jubilejas tūres ietvaros. Koncertu apmeklēja aptuveni 300 klausītāji, galvenokārt no

Vidusanglijas. Bija iespēja noklausīties neskaitāmus "piecīšu" hītus, ieskaitot "Pazudušo dēlu", "Mūsu mīlestību", "Made in Latvia" un "Man garšo alus". Koncertā Straumēnos piedalījās arī bērni no Mansfīldas latviešu skolas un 3x3 nometnes dalībnieki.

